

Temeljem članka 128. Stavka (2) točka j) i stavka (4) Zakona o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj 23/17) u vezi sa odredbom čl. 9., 11, i 71. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Službene novine Federacije BiH“, broj 57/20), Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, u okviru vršenja općih ovlaštenja sva društva za osiguranje koja posluju u Federaciji Bosne i Hercegovine upućuje na provođenje sljedećih

MJERA ZA POSTIZANJE ZAKONITOG VOĐENJA POSLOVA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE U OBLASTI OBVEZNOG OSIGURANJA OD AUTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI

U cilju stvaranja dodatnog povjerenja na tržištu u poslove osiguranja i sprječavanja obavljanja poslova osiguranja koji su u suprotnosti sa zakonom i podzakonskim aktima, Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: Agencija) je pristupila donošenju Mjera za postizanje zakonitog vođenja poslova društava za osiguranje u oblasti obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti (dalje u tekstu: Mjere).

Mjere se odnose na društva za osiguranje koja u Federaciji BiH obavljaju poslove neživotnog osiguranja vrste osiguranja 10 – osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila iz članka 9. stavka (2) točka j) Zakona o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj 23/17), što uključuje i društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj koja usluge osiguranja u Federaciji BiH pružaju putem podružnica registriranih u Federaciji BiH, kao i na subjekte u poslovima posredovanja u osiguranju temeljem Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj 22/5, 8/10, 30/16).

Mjere imaju za cilj dodatno podizanje svijesti osiguravajućih društava na obveze iz zakonskih i podzakonskih akata, kontinuiranu kontrolu ispravnosti postupanja vlastite i vanjske prodajne mreže, kao i obvezu informiranja korisnika usluga osiguranja o obvezama društava za osiguranje u poslovima obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

Mjere predstavljaju akt koji je donesen sa ciljem da se društvima za osiguranje, njihovim zaposlenicima, subjektima u poslovima posredovanja u osiguranju temeljem Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju i korisnicima usluga u osiguranju dodatno ukaže na posljedice eventualnih kršenja odredbi novog Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Službene novine Federacije BiH“, broj 57/20) koji je stupio na snagu 27.08.2020. godine (dalje u tekstu: ZOOP).

Agencija je prilikom donošenja Mjera uzela u obzir okolnost da obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti ima dominantno učešće u ukupno obračunatoj premiji na tržištu neživotnih osiguranja Federacije BiH, uslijed čega ova vrsta osiguranja ima i poseban društveni značaj, imajući u vidu broj vozila, broj prometnih nezgoda i ukupne štetne posljedice koje nastaju po tom osnovu.

U tom kontekstu, Agencija prepoznaje, kao osnovni problem, koji je duži period prisutan u provođenju ove vrste osiguranja, nepoštovanje administrativno utvrđene premije osiguranja na tržištu osiguranja Federacije BiH.

Modaliteti povrata dijela premije osiguranja-novca ili posrednih pogodnosti osiguranicima kojima se posredno umanjuje obračunata premija osiguranja, odnosno daje popust suprotno propisanom načinu obračuna premije osiguranja, ili se vrše isplate posrednicima u osiguranju koje nemaju karakter provizije, su prepoznati i od strane zakonodavca koji je ove anomalije u obrazloženju ZOOP istakao kao jedan od bitnih razloga za donošenje ZOOP.

Agencija će u cilju otklanjanja nepravilnosti koje su se pokazale u praksi poduzeti pojačane aktivnosti na nadzoru poslovanja društava za osiguranje suprotno važećim tarifama premija, slijedom čega će, ukoliko se ustanovi postupanje koje je u suprotnosti sa člankom 71. st. (1) i (2) ZOOP, izreći mjere iz stavke (3) članka 71. ZOOP.

Sva postupanja koja se mogu dovesti u vezu sa nekim od povreda odredbi članka 71. st. (1) i (2) ZOOP utječu na porast troškova provođenja osiguranja, te posljedično dovode do slabljenja finansijskog položaja društva za osiguranje i do nemogućnosti naknade štete osiguraniku u slučaju nastanka osiguranog slučaja, budući da se premija osiguranja ne utvrđuje u skladu sa procjenom rizika.

Ovakva nezakonita praksa je dovela do povećanja troškova društava za osiguranje iznad propisanog režijskog dodatka čime su društva za osiguranje izložena riziku nesolventnosti i nelikvidnosti, odnosno ugroženo je akumuliranje sredstava za pokriće tehničkih rezervi osiguranja, a kao neposredni efekt se javljaju negativne posljedice po osobe koje imaju pravo na osiguravajuće pokriće i naknadu iz osiguranja.

Opisane prakse postupanja pojedinih osiguravajućih društava nisu dozvoljene, te je obveza društava za osiguranje koja posluju na tržištu osiguranja od automobilske odgovornosti da iste trenutno obustave, kao i da raskinu sve ugovore koji su osnov za opisana i slična neposredna i posredna davanja.

U slučaju da se u postupku nadzora utvrdi da društvo za osiguranje obračunava i naplaćuje premiju osiguranja od automobilske odgovornosti suprotno važećim tarifama premija, odnosno u suprotnosti sa Mjerama, bilo izravno ili putem subjekata u poslovima posredovanja u osiguranju temeljem Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju, Agencija će tom društvu za osiguranje, sukladno ZOOP (članak 71. stavak (3)) izreći mjeru privremene zabrane zaključenja ugovora o osiguranju automobilske odgovornosti u trajanju od 30 do 180 dana o čemu će se obavijestiti nadležni organ za registraciju vozila i vođenje evidencije o prometnim nesrećama u Federaciji BiH.

Društva za osiguranje su dužna da sa sadržajem Mjera upoznaju upravne i nadzorne organe društava za osiguranje, sve zaposlene, kao i posrednike u osiguranju sa kojima imaju zaključene ugovore.

Društva za osiguranje su dužna da na vidnom mjestu na svakom prodajnom mjestu trajno istaknu tekst ovih Mjera, kako bi se sa sadržajem istih upoznali osiguranici, odnosno ugovaratelji osiguranja.

Društva za osiguranje su dužna da na vidnom mjestu na svakom prodajnom mjestu, uz tekst Mjera, trajno istaknu IZVOD iz ODLUKE O NAČINU UTVRĐIVANJA TARIFE PREMIJE I CJENIKA ZA OSIGURANJE VLASNIKA VOZILA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU PROUZROKOVANU TREĆIM OSOBAMA za najzastupljenije premijske skupine (npr. PREMIJSKA SKUPINA 1 – PUTNIČKI AUTOMOBILI, PREMIJSKA SKUPINA 2 – TEREĆNA VOZILA, PREMIJSKA SKUPINA 3 – AUTOBUSI i PREMIJSKA SKUPINA 4 – VUČNA VOZILA).

Društva za osiguranje su dužna najkasnije u roku od 15 dana od dana objave Mjera informisati Agenciju o postupanju u skladu sa nalogom iz Mjera u odnosu na obvezu obavještenja zaposlenika, posrednika u osiguranju sa kojima imaju zaključene ugovore, kao i da su na vidnom mjestu na svakom prodajnom mjestu istakli tekst Mjera.

Agencija poziva društva za osiguranje, kao i ugovaratelje osiguranja i osiguranike da, u slučaju saznanja o nepostupanju po zakonskim i podzakonskim odredbama kojima je reguliran način postupanja društava za osiguranje prilikom zaključenja ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ovim Mjerama, odnosno saznanja o davanju nedozvoljenih vidova popusta od strane drugih društava za osiguranje, bilo izravno ili putem posrednika u osiguranju koji rade u ime i za račun ili samo za račun društava za osiguranje, dopisom obavijeste Agenciju, te dostave dokumentaciju, odnosno dokaze kojima potkrepljuju svoja saznanja, redovnom poštom ili na elektroničku adresu: ao@nados.ba

Uprave društava za osiguranje dužne su osigurati poslovanje društava u skladu sa zakonskim propisima kao i u skladu sa propisima donesenim na temelju zakona od strane Agencije, a u slučaju nepostupanja u skladu sa zakonima koji uređuju ovu oblast, podzakonskim aktima donesenim na temelju tih zakona, kao i ovim Mjerama, Agencija će koristiti ovlaštenja iz čl. 39., 40., 41. , kao i ovlaštenja iz članka 216. Zakona o osiguranju, te će se postupati u skladu sa odredbama članka 70. i 71. ZOOP, a sve u svrhu zaštite interesa svih sudionika obvezno-pravnih odnosa, oštećenika i industrije osiguranja.

Mjere za postizanje zakonitog vođenja poslova društava za osiguranje u oblasti obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti stupaju na snagu danom donošenja.

